

2

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

07 ΙΑΝ. 2013

Αθήνα, 7.1.2013

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α./ΓΡ.ΑΝ.ΥΠ./Κ.Ε./125

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης Κατάθεσης
Εγγράφων

ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Χρυσούλα – Μαρία Γιαταγάνα
2. Βουλευτή κα Ραχήλ Μακρή
3. Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας,
Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 4408/401/27.11.2012 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 4408/401/27.11.2012 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων των Βουλευτών κ.κ. Χρυσούλας – Μαρίας Γιαταγάνα και Ραχήλ Μακρή και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής :

Στο πλαίσιο του έργου της κατασκευής του ΜΕΤΡΟ Θεσσαλονίκης, κατ' εφαρμογήν των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στην ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ40/89134/5089/29.12.2004 Υπουργική Απόφαση έγκρισης μελέτης χάραξης και λοιπών στοιχείων του έργου κατασκευής του ΜΕΤΡΟ Θεσσαλονίκης και σύμφωνα με το συνακολούθως υπογραφέν (Ιούλιος 2006) Μνημόνιο Συναντίληψης και Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Αττικό Μετρό Α.Ε., η ΙΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και η 9^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ανέλαβαν την αρχαιολογική εποπτεία και παρακολούθηση του έργου. Η δαπάνη των αρχαιολογικών εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν.3028/2002 (ΦΕΚ 253/Α/28.6.2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», καλύπτεται από τον φορέα, δηλαδή την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.

Ειδικότερα, η ΙΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων ανέλαβε να εποπτεύσει τις αρχαιολογικές εργασίες στο σταθμό «Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός» και στο τμήμα από τον σταθμό «Σιντριβάνι» έως το αμαξοστάσιο στην Πυλαία. Μετά την αποκάλυψη αρχαιοτήτων αρμοδιότητάς της δραστηριοποιήθηκε ανασκαφικά και στην περιοχή της Διακλάδωσης προς Σταυρούπολη, καθώς και στους σταθμούς «Δημοκρατίας» και «Αγία Σοφία». Το αρχαιολογικό έργο ακολουθεί το χρονοδιάγραμμα του τεχνικού τμήματος του έργου και διεξάγεται σε άμεση συνάρτηση με τις τεχνικές υπηρεσίες και παράλληλα με αυτές, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τις εκάστοτε ανάγκες και του τεχνικού τμήματος, έτσι ώστε να μην υπάρχουν καθυστερήσεις και να διευκολύνεται συνολικά η πρόοδος του έργου κατασκευής του ΜΕΤΡΟ Θεσσαλονίκης.

Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί εντός των συμφωνημένων χρονοδιαγραμμάτων η ανασκαφική έρευνα αρμοδιότητας της ΙΣΤ' ΕΠΚΑ στους σταθμούς «Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός», «Σιντριβάνι», «Πανεπιστήμιο», «Ευκλείδης» και «Φλέμινγκ», στο βόρειο μισό του σταθμού «Αγίας Σοφίας», καθώς και στις θέσεις Διασταύρωση Τροχιογραμμών του σταθμού «Σιντριβάνι», Διακλάδωση προς Σταυρούπολη του σταθμού «Δημοκρατίας» και στον κεντρικό τομέα του Αμαξοστασίου της Πυλαίας. Οι παραπάνω θέσεις έχουν παραδοθεί στο τεχνικό τμήμα του έργου. Σε εξέλιξη βρίσκεται η ανασκαφή στον σταθμό «Δημοκρατίας».

Αναλυτικότερα, οι ανασκαφές αρμοδιότητας της ΙΣΤ' ΕΠΚΑ που ολοκληρώθηκαν έχουν ως εξής:

1. Στον σταθμό «Νέος Σιδηροδρομικός σταθμός» ανασκάφθηκε συνολική έκταση 7.871τ.μ. (1.500τ.μ. στο φρέαρ εισόδου του Τ.Β.Μ., 3.160τ.μ. στην περιοχή του επίσταθμου και 3.211τ.μ. στον κυρίως σταθμό και στη βόρεια είσοδο). Οι ανασκαφικές εργασίες ξεκίνησαν στις 31.8.2007, διεξήχθησαν τμηματικά σύμφωνα με τις ανάγκες του τεχνικού τμήματος του έργου και ολοκληρώθηκαν στις 13.10.2011. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως τμήμα του δυτικού νεκροταφείου των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων (193 τάφοι και ταφικοί περίβολοι), εργαστηριακούς χώρους (κλιβάνους, δεξαμενές, πηγάδια) και σποραδικά αρχιτεκτονικά κατάλοιπα.

2. Στον σταθμό «Αγίας Σοφίας» κατά το χρονικό διάστημα 13.2.2012 έως 21.9.2012 ολοκληρώθηκε η ανασκαφή στο βόρειο μισό του σταθμού όπου αποκαλύφθηκε μνημειακό σύνολο μαρμαρόστρωτου δρόμου και στυλοβάτη και σε χαμηλότερο επίπεδο πρωιμότερη σειρά πεσσόσχημων κατασκευών – θεμελιώσεων πεσσοστοιχίας ή κιονοστοιχίας, καθώς και τα επάλληλα οδοστρώματα της κεντρικής λεωφόρου των ελληνιστικών και πρώιμων ρωμαϊκών χρόνων.

3. Στη Διακλάδωση προς Σταυρούπολη του σταθμού «Δημοκρατίας» ανασκάφθηκε συνολική έκταση 902 τ.μ. κατά το χρονικό διάστημα 27.1.2010 έως 9.12.2010 με μία περίοδο διακοπής από τις 28-5-2010 έως 11-7-2010. Αποκαλύφθηκε ένα ακόμη τμήμα του αρχαίου δυτικού νεκροταφείου (218 τάφοι και τμήματα ταφικών περιβόλων) και σποραδικά αρχιτεκτονικά κατάλοιπα.

4. Στον σταθμό «Σιντριβάνι» η ανασκαφική έρευνα κάλυψε συνολική έκταση 1.933τ.μ. και διενεργήθηκε τμηματικά με ενδιάμεσα χρονικά διαστήματα επιβεβλημένης από το τεχνικό τμήμα του έργου διακοπής των εργασιών, από τον Αύγουστο του 2006 έως τις 6.9.2011 στα νότια του σταθμού στους διαφραγματικούς τοίχους, στον κυρίως σταθμό και στη βόρεια πρόσβαση του σταθμού. Αποκαλύφθηκε μεγάλο τμήμα του ανατολικού νεκροταφείου της αρχαίας πόλης (1.150 τάφοι) και αρχιτεκτονικά κατάλοιπα (κτιριακά κατάλοιπα, κατασκευές, τοίχοι, λάκκοι και αγωγοί).

5. Στη Διασταύρωση Τροχιογραμμών του σταθμού «Σιντριβάνι» ανασκάφθηκε τμηματικά, στις σταδιακά αποδεδειγμένες από το τεχνικό τμήμα του έργου περιοχές της θέσης, συνολική έκταση 3.051,46τμ. από τις 23.8.2007 έως τις 18.8.2008. Συμπληρωματική ανασκαφή πραγματοποιήθηκε από τις 7.10.2009 έως τις 14.4.2010 και από τις 14 έως τις 22-03-2011 εκτός των ορίων του κυρίως σκάμματος. Ερευνήθηκε ένα εκτεταμένο τμήμα του ανατολικού νεκροταφείου της αρχαίας Θεσσαλονίκης (1.100 τάφοι), τμήμα κτιρίου, κτιστές κατασκευές, λάκκοι και σποραδικά αρχιτεκτονικά κατάλοιπα.

6. Στο σταθμό «Πανεπιστήμιο» κατά τη διάρκεια ανασκαφικής έρευνας σε περιορισμένη έκταση κατά το χρονικό διάστημα 06-05-2009 έως 02-10-2009 και 6 έως 16.7.2010 στο πλαίσιο της παρακολούθησης των εργασιών κατασκευής του σταθμού αποκαλύφθηκε υπόγειο κτίσμα ορθογωνίας κάτοψης και περιμετρικά αυτού αρχιτεκτονικά κατάλοιπα και λιθοσωροί, καθώς και ένα λιθόκτιστο πηγάδι.

7. Στο σταθμό «Ευκλείδης» κατά τη διάρκεια των πρόδρομων εργασιών μετατόπισης των δικτύων κοινής ωφέλειας από τις 13.3.2008 έως και 23.5.2008 ερευνήθηκαν κατάλοιπα νεώτερων χρόνων.

8. Στο σταθμό «Φλέμινγκ» ερευνήθηκε ανασκαφικά συνολική έκταση 600τ.μ. Η ανασκαφή πραγματοποιήθηκε σταδιακά, σύμφωνα με τις ανάγκες του τεχνικού τμήματος του έργου, στον χώρο όπου έγινε η μετατόπιση δικτύων κοινής ωφέλειας, στο χώρο που καταλαμβάνει ο κυρίως σταθμός (από 4.1.11 έως 28.1.11) και στην ανατολική είσοδο του σταθμού (από 11.7.11 έως 2.9.11 και από 18.11.2011 έως 16.1.2012) αποκαλύπτοντας τμήμα νεκροταφείου της ρωμαϊκής περιόδου και σποραδικά αρχιτεκτονικά κατάλοιπα.

9. Στους σταθμούς «Παπάφη», «Ανάληψη» και «Πατρικίου» πραγματοποιήθηκε επίβλεψη τεχνικών εργασιών κατά τις οποίες εντοπίστηκαν σποραδικά μόνο κατάλοιπα νεώτερων χρόνων.

10. Στο αμαξοστάσιο Πυλαίας κατά τη διάρκεια της ανασκαφής που πραγματοποιήθηκε σε έκταση 5.102τ.μ. από το Μάρτιο έως τον Ιούλιο του 2012 αποκαλύφθηκε μεγάλο τμήμα προκασσάνδρειου οικισμού του 4^{ου} αι.π.Χ. (δρόμοι, κτίρια, κατασκευές, κλίβανοι).

Η ανασκαφική έρευνα της Εφορείας που είναι σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή πραγματοποιείται στον σταθμό «Δημοκρατίας». Μετά την διεξαγωγή ανασκαφής σε έκταση 1.630τ.μ. από 1.12.2011 έως και 27.6.2012 κατά την οποία αποκαλύφθηκε τμήμα του δυτικού νεκροταφείου της αρχαίας πόλης (149 τάφοι και ταφικοί περίβολοι) και την ακόλουθη, επιβεβλημένη από το τεχνικό τμήμα του έργου, διακοπή των εργασιών προκειμένου να πραγματοποιηθούν εργασίες κατασκευής αντηρίδων στο σκάμμα, η ανασκαφή της Εφορείας ξεκίνησε εκ νέου στις 19.11.2012 στην ίδια έκταση, αλλά σε μεγαλύτερο βάθος, για τη διερεύνηση των υποκείμενων αρχαιοτήτων και προβλέπεται να έχει ολοκληρωθεί εντός του 2012.

Από τα παραπάνω είναι προφανές ότι από την πλευρά της ΙΣΤ΄ ΕΠΚΑ οι ανασκαφικές εργασίες, παρά τη μεγάλη έκταση στην οποία αναπτύσσονται και το πλήθος των αποκαλυπτόμενων αρχαιοτήτων, διεξάγονται με ταχείς ρυθμούς και ολοκληρώνονται πάντα εντός των συμφωνημένων χρονοδιαγραμμάτων. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση των ανασκαφικών εργασιών, ο φάκελος της κάθε ανασκαφής υποβάλλεται χωρίς καθυστερήσεις στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, η απόφαση του οποίου σε σχέση με την τύχη των αρχαιοτήτων υλοποιείται άμεσα. Δεδομένου ότι ήδη από το 2008 έως το 2011 έχουν ολοκληρωθεί οι ανασκαφικές εργασίες της Εφορείας σε επτά σταθμούς ή θέσεις και τα σκάμματα έχουν παραδοθεί στο τεχνικό τμήμα του έργου και είναι διαθέσιμα για την πραγματοποίηση κατασκευαστικών εργασιών, τα αίτια για τις όποιες καθυστερήσεις παρατηρούνται στην εξέλιξη των τεχνικών εργασιών δεν θα πρέπει να συσχετιστούν με τη διεξαγωγή της αρχαιολογικής έρευνας.

Σε ό,τι αφορά τα οικονομικά στοιχεία σχετικά με το κόστος του αρχαιολογικού έργου, αυτά δεν είναι διαθέσιμα στην Υπηρεσία, καθώς δεν εμπλέκεται στην οικονομική διαχείριση του έργου για την οποία υπεύθυνη είναι η ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. Ωστόσο, από την πλευρά της Υπηρεσίας είχε από την αρχή επισημανθεί ότι ο αρχικός προϋπολογισμός για το αρχαιολογικό τμήμα του έργου ενδεχομένως δεν θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες του, καθώς ήταν αναμενόμενη η αποκάλυψη πλήθους σημαντικών αρχαιοτήτων στις θέσεις κατασκευής των σταθμών στο κέντρο της πόλης.

Η διαχείριση του εργατοτεχνικού προσωπικού αποτελεί αρμοδιότητα της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. και η αυξομείωσή του σε κάθε σταθμό υπαγορεύεται από τις ανάγκες των ανασκαφών σε συνδυασμό με τον προγραμματισμό και τα χρονοδιαγράμματα των τεχνικών εργασιών.

Στον άμεσο προγραμματισμό των αρχαιολογικών εργασιών περιλαμβάνεται η παράδοση του σταθμού «Δημοκρατίας» και η διεξαγωγή και ολοκλήρωση της ανασκαφής στον σταθμό «Βενιζέλου» όπου αυτή τη στιγμή ανασκάπτει η 9^η ΕΒΑ.

Σχετικά με τις υπολειπόμενες ανασκαφικές εργασίες της ΙΣΤ΄ ΕΠΚΑ, σας γνωρίζουμε ότι αυτές περιλαμβάνουν ανασκαφική έρευνα σε έκταση 650τ.μ. ως 850τ.μ. στο ανατολικό τμήμα του Αμαξοστασίου Πυλαίας, η οποία θα ξεκινήσει μετά την ολοκλήρωση απαραίτητων τεχνικών εργασιών (κατασκευή πασσάλων) από το τεχνικό τμήμα του έργου και προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε χρονικό διάστημα 1,5 μήνα. Επίσης, υπολείπονται η ολοκλήρωση της ανασκαφής στη βόρεια είσοδο του σταθμού «Σιντριβάνι» σε έκταση 293τ.μ., όπου έχει ολοκληρωθεί η ανασκαφή του α΄ αρχαιολογικού στρώματος (οι εργασίες διακόπηκαν για την εκτέλεση απαραίτητων τεχνικών εργασιών για λόγους ασφαλείας), καθώς και πολύ μικρής κλίμακας ανασκαφικές εργασίες στο νότιο μισό της Διακλάδωσης προς Σταυρούπολη του σταθμού «Δημοκρατίας».

Στις μελλοντικές εργασίες της Εφορείας, χωρίς να έχει οριστεί χρονοδιάγραμμα έναρξής τους, περιλαμβάνεται η διεξαγωγή ανασκαφικών εργασιών στο νότιο μισό του κυρίως σταθμού του σταθμού «Αγίας Σοφίας», καθώς και στις θέσεις των νότιων εισόδων και φρεατίων στους σταθμούς «Νέος Σιδηροδρομικός Σταθμός» και «Σιντριβάνι».

Επίσης, όσον αφορά στις αρμοδιότητες της 9^{ης} Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, η Εφορεία ανέλαβε να εποπτεύσει τις αρχαιολογικές εργασίες στους υψηλού αρχαιολογικού ενδιαφέροντος σταθμούς *Αγίας Σοφίας* και *Βενιζέλου*, που χωροθετούνται εντός των τειχών, στο ιστορικό κέντρο της πόλης, καθώς επίσης στο σταθμό *Πλατείας Δημοκρατίας* και στη *Διακλάδωση προς Σταυρούπολη*, εκτός των τειχών, δυτικά της Χρυσής Πύλης και εντός της περιοχής του δυτικού νεκροταφείου. Σύμφωνα με το *Πλαίσιο Προγραμματισμού* στην 9^η ΕΒΑ περιήλθε επιπλέον και *τμήμα του Σταθμού Σιντριβάνι* μετά την αποκάλυψη εκεί παλαιοχριστιανικής βασιλικής με ψηφιδωτά δάπεδα.

Η 9^η ΕΒΑ έχει ολοκληρώσει το έργο αρμοδιότητάς της στο πεδίο σε όλους τους ανωτέρω σταθμούς πλην του Σταθμού Βενιζέλου. Ειδικότερα:

- Σκάμμα αλλαγής τροchioγραμμών Διακλάδωση προς Σταυρούπολη (έκταση 1799,29 τ.μ.): ολοκλήρωση ανασκαφικών εργασιών στις 24.1.2012
- Σταθμός Σιντριβάνι (έκταση 548,8τ.μ.): ολοκλήρωση ανασκαφικών εργασιών στις 27.1.2012
- Σταθμός Αγίας Σοφίας (έκταση 906,94 τ.μ.): ολοκλήρωση ανασκαφικών εργασιών στις 25.10.2012
- Σταθμός Πλατείας Δημοκρατίας (έκταση 1631,35 τ.μ.): ολοκλήρωση ανασκαφικών εργασιών στις 31.10.2012

Στο Σταθμό Βενιζέλου (έκταση 1512,85 τ.μ.) η ανασκαφική έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη, πραγματοποιείται σε διπλή βάρδια και θα ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου.

Πέραν των ανωτέρω, που αφορούν σε εργασίες πεδίου, πρόκειται να διενεργηθεί ανασκαφική έρευνα στις εισόδους και στα φρεάτια των τριών σταθμών αρμοδιότητας της 9^{ης} ΕΒΑ

(«Αγία Σοφία», «Βενιζέλου», «Πλατείας Δημοκρατίας») και στο νότιο τμήμα του σταθμού «Αγία Σοφία», μόλις ο κύριος του έργου το παραδώσει.

Σημειώνεται ότι παρά τα σύνθετα και πολύπλοκα ευρήματα στις εν λόγω ανασκαφές και παρά τις δύσκολες συνθήκες, οι Εφορείες υλοποιούν με εντατικούς ρυθμούς τις ανασκαφικές εργασίες με γνώμονα αφενός την προστασία των αρχαιοτήτων και αφετέρου την επίσπευση ολοκλήρωσης του έργου προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Κατά τα λοιπά αρμόδιο να απαντήσει είναι το συνενωτώμενο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών και Δικτύων.

Ο ΑΝΑΤΙΤΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Απὸ τὸ πρωτότυπο...

Ἀθήνα...

Εσωτερική Διανομή:

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΔΒΜΑ
5. ΙΣΤ' ΕΠΚΑ
6. 9^η ΕΒΑ